

Zorg- en begeleidingsvisie Stichting Samendracht

Inleiding:

In september 2009 werd een ouderinitiatief opgestart met het doel een woonvorm voor volwassen met een Autisme Spectrum Stoornis (ASS) en met een normaal tot hoger IQ te realiseren in Drachten. Dit resulteerde in de oprichting van de Stichting Samendracht in januari 2011.

De bewoners zijn volwassenen die de ambitie hebben zelfstandig te wonen en te werken of te studeren. Om dit te realiseren en te bestendigen hebben zij naast een woning ondersteuning/begeleiding op maat nodig. Gestreefd wordt naar groei naar en/of handhaven van de hoogst haalbare zelfstandigheid en kwaliteit van leven. Ondersteuning en begeleiding zal levenslang nodig zijn.

Voor hen wil Samendracht een optimaal leefklimaat creëren waarin het huis van de bewoner een thuis kan zijn.

De begeleiding wordt ingekocht met behulp van een persoonsgebonden budget (PGB), waarbij alle bewoners gebruik maken van de diensten van één en dezelfde zorgaanbieder met wie Stichting Samendracht een overeenkomst heeft afgesloten. Samendracht spreekt liever over begeleiding dan over zorg. Begeleiding staat voor het met raad en daad bijstaan van de bewoner en het coachen en ondersteunen in al die situaties waarin dit voor elke individuele bewoner nodig is. Het begrip "begeleiden" kenmerkt zich als een tweedimensionale manier van samenwerken, zaken aanpakken en oplossen. Het begrip zorg heeft meer weg van toezien, toezicht houden en zorg dragen voor iemand. "Zorg" is een eenzijdige manier van toegewijd in de weer zijn voor anderen. Samendracht is van mening dat de doelgroep al veel kan, maar begeleiding nodig heeft op individuele gebieden. Op sommige aspecten van de ondersteuning en in sommige situaties kan er echter sprake zijn van het verlenen van zorg: zorg daar waar nodig!

Zorg- en begeleidingsvisie Stichting Samendracht

In de zorg/begeleidingsvisie van Stichting Samendracht zijn de volgende thema's van belang:

- 1) Bewonersprofiel
- 2) Begeleiding door een professionele zorgaanbieder die kennis en ervaring heeft binnen ASS
- 3) Begeleiding in handen van de zorgaanbieder in samenspraak met bewoner en ouder(s)/vertegenwoordiger
- 4) Begeleiding op maat vastgelegd in een persoonlijk begeleidingsplan
- 5) Begeleiding in de diverse aandachtsgebieden
- 6) Basispakket begeleiding
- 7) De rol van Samendracht

1) Bewonersprofiel:

Bij aanvang voldoet de bewoner aan de volgende criteria:

- heeft aantoonbaar een officiële diagnose in het Autismespectrum
- heeft een normale tot hoge intelligentie
- vertoont geen gedrag dat het voortbestaan van het project in gevaar kan brengen, zoals:
  - voortdurend sociaal of fysiek grensoverschrijdend gedrag, verslavingsproblematiek of
  - psychiatrische stoornissen welke het dagelijks functioneren binnen de woonvorm ernstig
- belemmeren
- heeft een indicatie Beschermd Wonen in de vorm van PGB
- is aantoonbaar in staat de woonlasten zelf te dragen
- heeft een leeftijd van tenminste 18 jaar
- kan zijn eigen voordeur achter de centrale voordeur beheren met behulp van geluid-en/of
- beeldcontact en is in staat de verantwoordelijkheid te dragen voor eigen veiligheid (afsluiten, niet iedereen binnen laten etc.)
- is zelfstandig in staat tot persoonlijke verzorging en eenvoudige huishoudelijke werkzaamheden (aansturing en controle zal veelal nodig zijn)
- woont niet samen
- heeft bij voorkeur een baan, dagbesteding buitenshuis of studeert
- is bij instroom gescreend op het gegeven dat hij/zij matcht met de medebewoners
- heeft begeleidingsvragen, onderschrijft deze en accepteert begeleiding van de door Stichting Samendracht gecontracteerde zorginstelling
- is bereid met de door Stichting Samendracht gecontracteerde zorgaanbieder een zorgovereenkomst af te sluiten
- is bereid met Stichting Samendracht een woon/begeleidingsovereenkomst af te sluiten
- is bereid zich te conformeren aan het Reglement van de betreffende locatie en het te
- onderschrijven

2) Begeleiding door een professionele zorgaanbieder die kennis en ervaring heeft binnen ASS

Stichting Samendracht vindt het invullen van goede begeleiding voor elke bewoner een basisvoorwaarde om zo zelfstandig mogelijk te kunnen wonen. Daartoe is begeleiding op maat noodzakelijk, te leveren door één zorgaanbieder middels deskundige (persoonlijke) begeleiders, geschoold in het omgaan met mensen met een autisme spectrumstoornis. Stichting Samendracht gaat er vanuit dat gezien de specifieke kenmerken van de bewoners ondersteuning en begeleiding noodzakelijk blijft.

Eisen aan de zorgaanbieder
De zorgaanbieder:

- heeft kennis genomen van zorg- en begeleidingsvisie van Samendracht en respecteert deze visie
- staat borg voor de continuïteit van de begeleiding
- garandeert dat iedere bewoner zijn eigen Persoonlijke Begeleider krijgt met een vaste vervanger ingeval van afwezigheid
- levert een vast begeleidingsteam met zo min mogelijk fluctuaties. Bij de samenstelling van het begeleidingsteam heeft Stichting Samendracht inspraak over welke personen daarvan deel uitmaken
- levert professionele begeleiders met een passende opleiding, bij voorkeur op hbo niveau, waarbij zij allen zijn geschoold in de omgang met mensen met een autisme spectrumstoornis (ASS). Zij hebben competenties op het gebied van begeleiding van volwassenen met ASS en met een gemiddelde tot hoge intelligentie en kunnen deze adequaat inzetten
- zorgt er voor dat de begeleiders inhoudelijke ondersteuning kunnen krijgen vanuit de verschillende disciplines die bij de zorgaanbieder aanwezig zijn

Van de (Persoonlijk) Begeleider worden de volgende vaardigheden verwacht:

- kan observeren en analytisch denken
  - heeft pedagogische kwaliteiten
  - kan veiligheid bieden
  - kan voorspelbare omgeving en structuur bieden
  - komt afspraken na
  - gaat uit van kennis en kunde en mogelijkheden van de bewoner
  - ziet ontwikkelingsmogelijkheden, stimuleert en enthousiasmeert en zet belemmeringen om in kansen
  - neemt verantwoordelijkheden zo nodig over conform afspraken in het persoonlijk begeleidingsplan en geeft deze ook weer tijdig terug
  - kan kordaat en sturend optreden
  - past communicatie aan aan de individuele bewoner
  - reageert alert op alarmering van een bewoner
  - is creatief en proactief in handelen
  - kan samenwerken met collega's en externe betrokkenen
  - kan reflecteren op eigen rol, feedback geven en ontvangen
  - kan in samenspraak met bewoner/ouder(s)/vertegenwoordiger een Persoonlijk Ondersteuningsplan opstellen en dit zo nodig aanpassen in overleg met betrokkenen
- (NB: geldt alleen voor Persoonlijk Begeleider)

Van de (Persoonlijk) Begeleider wordt de volgende attitude verwacht:

- heeft kennis genomen van de zorg/begeleidingsvisie van Samendracht en respecteert deze visie
- heeft interesse en inlevingsvermogen in ASS-ers
- is betrokken bij de doelgroep
- heeft het geduld om stap voor stap te werken
- heeft een professionele houding
- staat open voor intervisie en is bereid hieraan deel te nemen

Samendracht heeft geen inspraak in persoonlijke begeleidingskwesties maar ziet toe op de kwaliteit van de begeleiding.

3) Begeleiding in handen van de zorgaanbieder in samenspraak met de bewoner en ouder(s)/vertegenwoordiger

Uitgangspunt is de optimale zelfstandigheid van de bewoner, waarbij de regie zoveel mogelijk ligt in handen van de bewoner maar wel in samenspraak met de Persoonlijk Begeleider en de ouder(s)/vertegenwoordiger.

Stichting Samendracht hecht veel waarde aan de inbreng van en de samenwerking tussen bewoner, ouder(s)/vertegenwoordiger (voor zover aanwezig) en de Persoonlijk Begeleider/Zorgaanbieder.

Als de ouder(s)/vertegenwoordiger niet meer beschikbaar zijn als gesprekspartner acht Stichting Samendracht het noodzakelijk dat er een nieuwe vertegenwoordiger gezocht wordt.

Contacten tussen de Persoonlijk Begeleider en de ouder(s)/vertegenwoordiger vinden plaats met instemming van de bewoner tenzij er sprake is van calamiteiten en/of zwaarwegende zaken.

In zodanige gevallen mag de Persoonlijk Begeleider beargumenteerd contact opnemen met ouder(s)/vertegenwoordiger zonder instemming van de bewoner.

De optimale zelfstandigheid van de bewoner wil Stichting Samendracht bereiken door het aanbieden van begeleiding op maat. Deze bestaat uit:

1. Een basispakket voor iedereen: beschikbaarheid van begeleiding en mogelijkheid bieden tot gezamenlijke activiteiten. (zie paragraaf 6).
2. Individuele begeleiding op basis van een Persoonlijk Ondersteuningsplan (zie verder paragraaf 4)
3. Eventueel aanvullende ondersteuning/begeleiding die niet door de door de stichting gecontracteerde zorgaanbieder geleverd kan worden. Gedacht kan worden aan begeleiding bij deelname aan vakanties of andere activiteiten buitenshuis. Dit gebeurt in overleg met de persoonlijk begeleider. Ook Stichting Samendracht dient hiervan op de hoogte te zijn.

Persoonlijk Begeleider

Iedere bewoner heeft een vaste Persoonlijke Begeleider met een vaste vervanger uit het begeleidingsteam. De Persoonlijk Begeleider neemt de begeleidingscoördinatie op zich en draagt zorg voor afstemming met ouder(s)/vertegenwoordiger en eventueel werkgever, opleider, jobcoaches, GGZ- hulpverleners etc.

De zorgaanbieder zorgt voor ondersteuning en bijscholing van de begeleiders. Indien de

zorgvraag van de bewoner de competenties van de begeleider overstijgt, zoekt de begeleider in overleg met de bewoner/diens ouder(s)/vertegenwoordiger passende deskundigheid. In eerste instantie bij de locatiemanager. Daarop volgend kan deskundigheid gezocht worden bij de aan de zorgaanbieder verbonden gedragsdeskundigen en zo nodig extern.

4) Begeleiding op maat vastgelegd in een Persoonlijk Ondersteuningsplan

Stichting Samendracht verlangt dat tijdens de inschrijvingsprocedure de begeleidingsbehoefte van iedere toekomstige bewoner zichtbaar gemaakt wordt (middels de Taksatieschaal, welke door ICF-Taksatieschaal wordt aangeboden). Vervolgens vindt de toelatingsscreening door ATN (Autisme Team Noord Nederland) plaats waarbij o.a. wordt gekeken naar de begeleidingsbehoeften op de diverse aandachtsgebieden en de match met de andere bewoners.

Na kennismaking met de zorgaanbieder en de potentiële Persoonlijk Begeleider en na definitieve toelating wordt in de thuissituatie door de Persoonlijk Begeleider samen met de bewoner en diens ouder(s)/vertegenwoordiger een (voorlopig) Persoonlijk Ondersteuningsplan opgesteld.

Het Persoonlijk Ondersteuningsplan beschrijft:

- de begeleidingsvragen

Aan de hand van de informatie uit de Taksatieschaal en de ATN-rapportage en de informatie van de bewoner, ouder(s)/vertegenwoordiger en de Persoonlijk Begeleider worden de begeleidingsvragen geformuleerd en door de bewoner erkend en onderschreven.

- de begeleidingsdoelen

Op grond van de begeleidingsvragen worden begeleidingsdoelen opgesteld.

Gestreefd wordt naar groei naar en/of handhaven van de hoogst haalbare zelfstandigheid en kwaliteit van leven.

De begeleiding richt zich ook op het tijdig signaleren van achteruitgang in functioneren. Dit wordt vastgelegd in het Persoonlijk Ondersteuningsplan.

Uitgangspunt is verder dat de bewoner een gezond dag-/nachtritme heeft, werkt, studeert of naar dagbesteding gaat. Valt dit weg dan wordt de bewoner door de zorgaanbieder ondersteund in het vinden van nieuwe dagbesteding.

Afhankelijk van de individuele behoefte wordt de bewoner waar nodig ondersteund bij / gestimuleerd tot deelname aan gezamenlijke activiteiten.

- de interventies

De individuele interventies zijn aangepast aan de begeleidingsvraag van de bewoner en kunnen bestaan uit voorlichting, training, coaching, sturing, en controle op de diverse aandachtsgebieden (zie paragraaf 5)

- calamiteitenplan

In het Persoonlijk Ondersteuningsplan wordt als bijlage een calamiteitenplan opgenomen. Hierin wordt vermeld wat wordt verstaan onder calamiteiten en mochten deze zich voordoen hoe de begeleiding dient te reageren en met wie wordt overlegd.

- rapportages

De Persoonlijk Begeleider rapporteert in het dossier aan de hand van de gestelde doelen. In het kader van transparantie kan de bewoner op zijn/haar verzoek de rapportages lezen en desgewenst ook diens ouder(s)/vertegenwoordiger.

- evaluatie

Afhankelijk van de gestelde doelen vinden volgens afspraak begeleidingsgesprekken en evaluatiegesprekken plaats tussen de Persoonlijk Begeleider en de bewoner en eventueel diens ouder(s)/vertegenwoordiger.

Minimaal eenmaal per half jaar vindt er een uitgebreid evaluatiegesprek plaats met bewoner, de Persoonlijk Begeleider en de ouder(s)/vertegenwoordiger.

5) Begeleiding in de diverse aandachtsgebieden

Stichting Samendracht onderscheidt diverse aandachtsgebieden:

- Wonen en huishouding
- Financiën en administratie
- Veiligheid
- Leren, werken en andere vormen van dagbesteding
- Vrije tijd
- Gezondheid en persoonlijke verzorging
- Sociale vaardigheden en contacten
- Intimiteit en seksualiteit
- Zingeving en toekomstperspectief

De invulling van de begeleiding in de diverse aandachtsgebieden is voor elke bewoner anders en uniek en wordt in het persoonlijk begeleidingsplan vermeld.

In elk van de aandachtsgebieden wordt specifiek rekening gehouden met de individuele kwaliteiten en beperkingen van elke bewoner.

Datgene wat de bewoner niet kan wordt zo goed mogelijk door professionele begeleiding en ondersteuning aangevuld.

6) Basispakket begeleiding

Naast de individuele begeleiding afgestemd op de specifieke behoefte van iedere bewoner afzonderlijk is er ook sprake van enkele gemeenschappelijke begeleidingsaspecten. Deze richten zich vooral op het creëren van een veilige woonplek en het zoveel mogelijk voorkomen en/of verminderen van eenzaamheidsproblematiek.

Hiertoe behoren o.a.:

- het bieden van 24/7 begeleidingsstructuur. Gedurende bepaalde uren van de dag zullen begeleiders aanwezig zijn in de woonvorm; buiten deze uren om is er sprake van telefonische bereikbaarheid.
- aandacht besteden aan het leren wonen met elkaar.
- mogelijkheid bieden om gebruik te maken in de gemeenschappelijke ruimte van een warme maaltijd bereid met de begeleiding.
- koffie/thee-inloop in de gemeenschappelijke ruimte 's avonds of in het weekend.
- aanbieden van gezamenlijke activiteiten (spelavond, film kijken, uitstapje etc.)

Deelname aan gezamenlijke activiteiten is altijd op basis van vrijwilligheid.

Afhankelijk van de individuele behoefte wordt de bewoner waar nodig ondersteund bij / gestimuleerd tot deelname aan gezamenlijke activiteiten.

De zorgaanbieder is verantwoordelijk voor het organiseren van de activiteiten.

7) De rol van Stichting Samendracht

Op basis van de zorg- en begeleidingsvisie ziet Stichting Samendracht toe op een kwalitatief goede uitvoering en het aanbieden van de juiste ondersteuning door de ingeschakelde zorginstelling.

Het bestuur van de stichting ziet in samenwerking met ouders/vertegenwoordigers toe op het maken en regelmatig evalueren van de afspraken over de begeleiding met betrekking tot het basispakket.

Om de kwaliteit en de continuïteit van de begeleiding te borgen heeft het bestuur van de stichting een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met de zorgaanbieder. Het bestuur van Samendracht zal het nakomen van de (contractuele) verplichtingen omtrent de begeleiding regelmatig beoordelen, evalueren en met de zorgaanbieder bespreken.

Het bestuur van Stichting Samendracht maakt met de zorgaanbieder afspraken het tarief welke is bestemd voor individuele begeleiding. De zorgaanbieder sluit met iedere bewoner een individuele zorgovereenkomst. In bijzondere gevallen kan begeleiding die niet door de gecontracteerde zorgaanbieder kan worden geleverd elders worden ingekocht.

Voor het Basispakket Begeleiding sluit iedere bewoner een zorgovereenkomst af met de Stichting Samendracht. De inhoud van het basispakket en de rol daarin van Samendracht en de zorgaanbieder wordt regelmatig geëvalueerd tijdens de periodieke bijeenkomsten met ouders/vertegenwoordigers. Daarnaast wordt het ook besproken tijdens het overleg tussen het bestuur van de stichting en het locatiemanagement van de zorgaanbieder. Zo nodig vindt aanpassing plaats. Ervaringen en suggesties van bewoners kunnen via de ouders/vertegenwoordigers ingebracht worden. Ook kan de zorgaanbieder zaken inbrengen die tijdens het periodiek bewonersoverleg genoemd worden.

Drachten, januari 2017